



Jonas Selander-Lyckeberg
Avfall
08-508 465 52
jonas.selander@tk.stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2010-04-19

Status och strategi för stadens återvinningscentraler. Lägesrapport

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att lägga rapporten till handlingarna

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Marita Söderqvist
Avdelningschef

Peter Nyström
Enhetschef

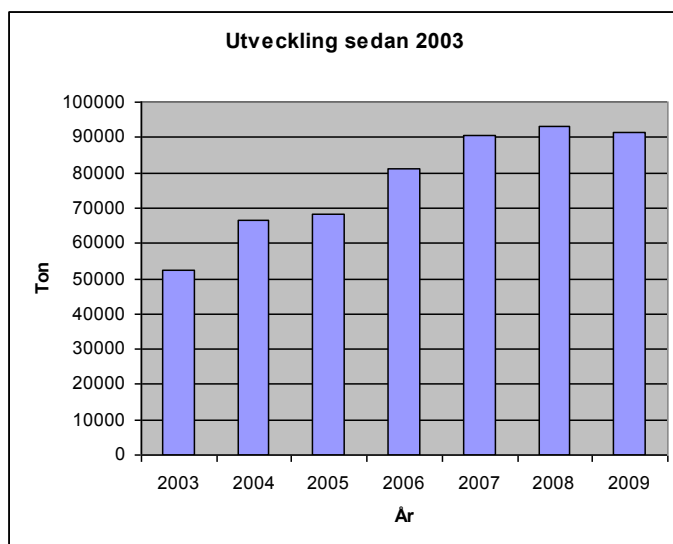
Sammanfattning

Återvinningscentralerna är idag en betydande del av stadens avfallshantering. Det har skett en dubbling av hanterat antal ton på mindre än 10 år. En växande och allt tätare stad medför att kraven på anläggningarna förändrats och skärpts. De tillståndprocesser som pågår kan medföra att trafikkontoret (tk) kommer att behöva vidta ett flertal åtgärder för att service ska kunna vidhållas. De långa

ledtiderna i tillståndprocesser och bristen på exploaterbar mark understryker behovet av behov av strategiskt tänkande avseende etableringarna.

Bakgrund

Återvinningscentralen (ÅVC) som företeelse är ca 30 år gammal och av vilket Lövsta ÅVC i dess ursprungliga utformning var en av de första. I takt med den snabba utvecklingen inom återvinningsindustrin och konsumtionen har ÅVC:en förändrats från biflöde till en av de centrala delarna av den kommunala avfallshanteringen. I Stockholm hanteras mer än hälften av boendes grovavfall och över 90 % av det farliga avfall som samlas in via ÅVC. Bidragande till detta är förändrade konsumtionsmönster med snabbare omsättning av bohag och hemelektronik samt en ökande befolkning. Liknande tendenser finns i hela landet.



Insamlade mängder sedan 2003 på stadens ÅVC:er

Denna förändring i avfallsströmmarna och en ambition om god tillgänglighet med avseende på öppettider har drivit på kapacitetsbehovet för ÅVC:er i staden. En kraftig ökning av avfallsmängden stannade av under 2009. Det finns dock inget som indikerar att utvecklingen inte skulle fortsätta när konjunkturen återhämtar sig.

I Stockholm har sedan år 2005 två anläggningar öppnats vilket ger staden totalt fem anläggningar som idag hanterar totalt ca 1 miljon kundbesök och närmare 100 000 ton grovsopor, elektronik och farligt avfall per år. Förhoppningen är att inom kort kunna bygga ytterligare en anläggning i sydväst (Sätra) för att få bättre geografisk täckning och avlasta övriga anläggningar.

Samtidigt har förändringar i regelverk, högre ambitioner avseende återvinning och en allt tätare bebyggelse betydelse för befintliga anläggningars fortsatta drift.

Generella förutsättningar för drift av ÅVC

Regelverk och marktillgång

Drift av en återvinningscentral betraktas definitionsmässigt som potentiell miljöfarlig verksamhet och prövas enligt Miljöbalken. Avfallsanläggningar klassas enligt Miljöbalken som:

- B-anläggning: över 10 000 ton per år, prövas av Länsstyrelsen
- C-anläggning: över 1 000 ton per år, anmälningsplikt till Miljöförvaltningen

Då stadens återvinningscentraler normalt hanterar 15 000 till 40 000 ton avfall prövas dessa av Länsstyrelsen. De av stadens anläggningar som är äldre än Miljöbalken, där förfarandet med tillståndsprövning infördes, har prövats i efterhand. Erfarenhetsmässigt har dessa processer tagit 4 till 5 år. Utöver miljöbalksprövning krävs normalt även tillstånd för hantering av brandfarlig vara men det är miljöbalksprövningen som är styrande tidsmässigt.

Då anläggningar tidigare etablerats på mark som inte varit detaljplanerad har ofta tillfälliga bygglov erhållits. Då justeringar i Plan- och Bygglagen införts, som begränsar möjligheten att få tillfälliga bygglov under längre perioder, är det av vikt att för befintliga och planerade etableringar säkerställa att planförhållanden medger permanenta bygglov.

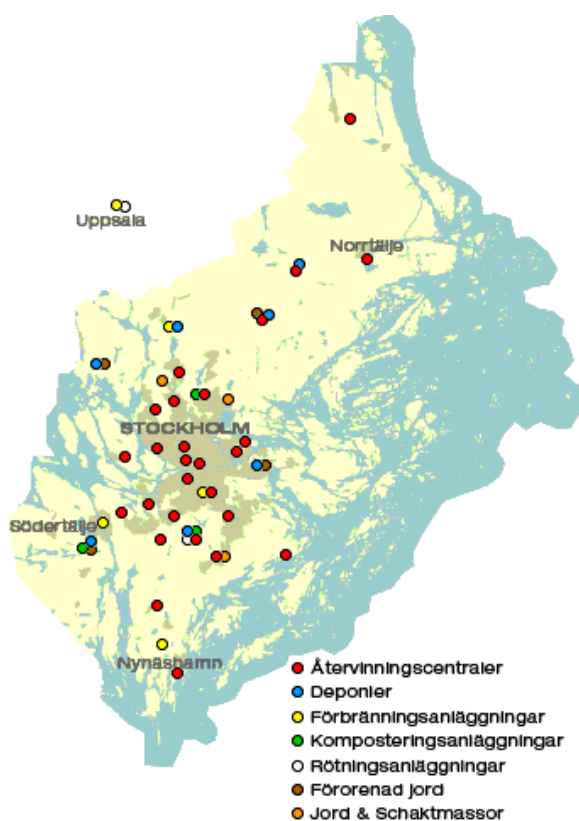
Förtätningen av staden gör det svårt att hitta lämpliga etableringar för kommunalteknisk verksamhet generellt och speciellt för avfallshantering vilken ofta är förknippad med specifika skyddsavstånd mot bebyggelse eller andra konstruktioner.

Mer omfattande miljökrav, högre ambition för återvinning och samexistens med tätare bebyggelse driver på komplexiteten av anläggningarna. Insynsskydd och bullerbegränsning driver utvecklingen mot industrihallar, vilket även övervägs i andra städer som t.ex. Oslo. Dessa betydligt större investeringar medför behov av varaktiga etableringar för att få rimliga avskrivningstider.

Klart är att markbristen och ledtider i tillståndsprövar gör att anläggningarnas fortlevnad måste bevakas strategiskt.

Inpassering

Ett flertal kommuner som angränsar till Stockholm har infört inpasseringssystem på sina ÅVC:er. Ett primärt syfte med inpasseringssystem är att stoppa ofinansierat verksamhetsavfall och styra kapaciteten mot det taxekollektiv som finansierar ÅVC:n. Detta har till viss del medfört ökat tryck av verksamhetsavfall på Stockholms södra anläggningar. Införandet tydliggjorde även det faktum att formellt är det endast anläggning i hemkommunen som får nyttjas. Eftersom detta kan medföra onödiga transporter har Stockholmsregionens Avfallsråd, STAR, initierat en utredning av förutsättningarna för regionala kvittningssystem och att tillåta flöden över kommungränsen. Kontoret deltar i detta arbete och mer detaljerade studier av kundflöden kommer att ske under våren 2010.



Källa Stockholms Regionens Avfallsråd

Det finns totalt 39 återvinningscentraler i regionen, varav 27 centraler tar emot företagskunder.

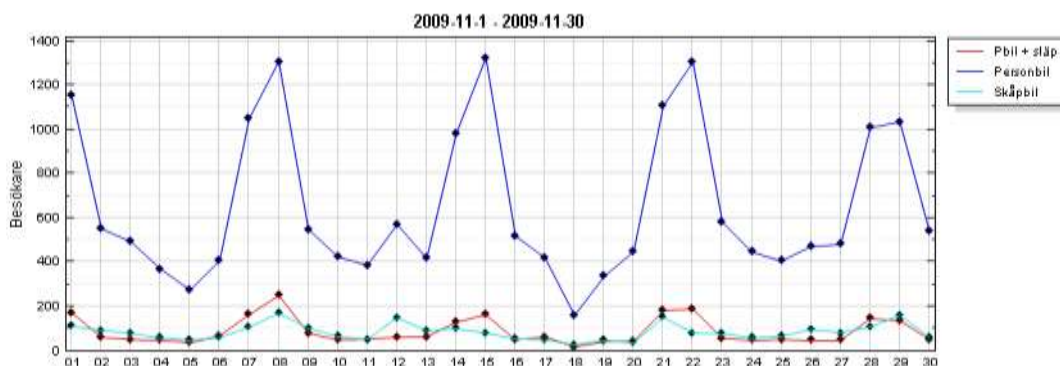
Verksamhetsavfall

Bristen på kommersiella anläggningar för verksamheter med mindre mängder avfall är en bidragande faktor till belastningen på stadens ÅVC:er. De kommersiella avfallsanläggningar som ligger inom staden är byggda för tunga fordon och ännu har ingen entreprenör valt att i större utsträckning hantera kunder med småfordon och mindre mängder. Detta gör att intresset för att nyttja stadens anläggningar istället för att åka långt utanför staden eller beställa hämtning är stort.

Trafikkontoret avser undersöka förutsättningar för kommersiella aktörer att erbjuda tjänster till verksamheterna samt om staden kan underlätta för detta och på så sätt skapa mer utrymme på stadens anläggningar för privatpersoner.

Öppettider

För att kunna svara upp mot framtida kapacitetsbehov är det viktigt att utnyttjande av befintliga anläggningar sker optimalt. Privatpersoner bedöms normalt ha störst behov av anläggningarna kvällar och helger, vilket även bekräftas av de mätningar som görs.



Besökare på Bromma ÅVC november 2009

Samtidigt sätter de gränsvärden för buller som anläggningarna har i tillstånden ett ramverk för öppettiderna. Nuvarande öppettider för Bromma ÅVC är 09-17 på helger. Samtidigt får anläggningen inte generera mer än 40 dB vid bostäder mellan 18:00 och 07:00 på helger. Vilket medför att utökade öppettider skulle kräva radikala bullerdämpande åtgärder. Övriga anläggningar har öppet 09-16 under helger, dessa kan förmodligen utökas något till Brommas nivå, sedan är problematiken likartad.

Behov av ytterligare anläggningar

Då kostnad för drift av ÅVC utgör allt större del av taxan och anläggningarna tar värdefull mark i anspråk är det av vikt att grundligt analysera motiven till eventuell utbyggnad. Ett flertal faktorer påverkar eventuellt behovet av ytterligare anläggningar bl.a.

1. *Geografisk spridning*

Med nuvarande lokaliseringar är det i sydväst och nordväst av kommunen som boende har längst till en anläggning. Om Sättra ÅVC byggs får boende i sydväst goda möjligheter. Då kvarstår norra Järva som den del av staden som har längst till en ÅVC, ca 1 mil.

2. *Möjligheten att täcka behov med andra system*

Fastighetsnära lösningar ger boende bra service men i dagsläget kan fastighetsägare välja bort eller avslutar fastighetsnära lösningar utan att det får konsekvenser i avgiften (taxan). Med inpasseringssystem och bättre rapportering från grovsopsentreprenörer finns bättre möjligheter att balansera mellan ÅVC-kapacitet och fastighetsnära lösningar.

3. *Framtida avfallsmängder*

Med nuvarande befolkningsmängd faller ca 120 kg avfall per invånare på ÅVC:en. År 2030 beräknas Stockholm ha ca 1 miljon invånare. Befolkningstillväxten kommer att innebära att staden måste hantera ytterligare drygt ca 20 000 årston på stadens ÅVC:er. Detta förutsatt att mängden genererat avfall per capita inte minskar.

Historiskt har de årligen mottagna avfallsmängderna ökat per capita. Utöver avfallsökning beroende på befolkningsökning skulle en årlig mängdökning med 1 % innebära en ökning med 23 000 årston år 2030. Motsvarande siffror för 2 % respektive 3 % är 52 000 och 86 000 ton.

4. *Ambitionsnivå för återvinning.*

Sortering i fler fraktioner drivs på både av lagstiftning och av ambitionen att öka nyttiggörandet av avfall. Det medför dock normalt att utrymmeskraven ökar på anläggningen och genomströmningen minskar. Förhoppningen är att detta delvis kan balanseras med robustare behandlingsmetoder som tillåter samlastning av material även med ökande återvinningsgrad.

5. *Servicenivå*

Belastningen på ÅVC:en svänger kraftigt över året och veckan. Att dimensionera efter belastningstoppar skulle medföra anläggningar som delar av året är underutnyttjade. Några sätt att optimera utnyttjandet är att utveckla kommunikationen angående när ÅVC:erna har hög belastning för att ge kunder möjlighet att styra besöken till lågbelastad tid samt undersöka möjligheten till komplementanläggningar för exempelvis trädgårdsavfall under vårrusningen.

Innevånare per ÅVC 2008, källa Avfall Sverige

<i>Kommun</i>	<i>Innevånare/ÅVC</i>	<i>Hushåll/ÅVC</i>
Stockholm	162 000	86 000
Malmö	143 000	24 000
Göteborg	83 000	42 000
Linköping	47 000	11 000
Uppsala	23 000	15 000
<i>Nationellt snitt</i>	<i>14 000</i>	

Befintliga anläggningar

Nedan följer en beskrivning av stadens fem befintliga anläggningar inklusive förutsättningar och utvecklingsbehov.

Lövsta återvinningscentral

Lövsta återvinningscentral är belägen vid Lövstavägen i anslutning till tidigare förbränningsanläggning. Anläggningen byggdes i slutet av 70-talet och har byggts om i omgångar, senaste större åtgärden var 2005. Anläggningen har en yta på ca 10 000 m² och i anslutning till ÅVC:en ligger även en omlastningsplats för trädgårdsavfall som är ca 6 000 m². Under 2009 hanterades ca 22 000 ton avfall på anläggningen. Lövsta ÅVC tar emot verksamhetsavfall. Anläggningen har 20 containerfickor i en kompakt vinkelrät placering.

Mark och tillstånd

Stadens äldsta återvinningscentral belägen på del av en tomt som sedan 1890 talet nyttjats för Stockholms avfallshantering. Trafikkontoret arrenderar Lövstaområdet från Exploateringskontoret med ett löpande kontrakt. Lövsta ÅVC har permanent bygglov.

Anläggningen är äldre än miljöbalken men tillstånd har enligt direktiv sökts i efterhand. Tillståndprocessen påbörjades 2005 och tillstånd erhöles 2009. Detta är dock överklagat till Miljödomstolen (första instans) från vilken ännu ej besked erhållits. I väntan på beslut får anläggningen bedrivas i befintlig omfattning.

Det tillstånd som överklagades medgav möjlighet att hantera upp till 40 000 årston avfall och var inte tidsbegränsat.

Skick

Anläggningen har renoverats och byggts om flera gånger under de 30 år den varit i drift. Senast större ombyggnad var 2005, då rampen breddades och bryggor renoverades. För tillfället pågår åtgärder för att förbättra säkerheten och ergonomin vid hanteringen av farligt avfall. Anläggningen har ökat i yta i omgångar och där asfaltsbeläggningen är äldst bl.a. vid infarten, bör nytt slitlager övervägas om anläggningen inte förväntas ersättas inom 5 år. Då det förväntas medföra kostnader på upp till 2 mnkr bör det vägas mot förväntad livslängd på anläggningen. Personalbyggnaden är underdimensionerad och anläggningen saknar väderskydd för hantering av el-avfall. Priset för en komplettering uppskattas till 3 mnkr.



Infart Lövsta ÅVC 2007

Kapacitet och utvecklingsmöjligheter

Anläggningen har sedan 2007 avlastats av Bromma ÅVC men innan dess kunde väntköer medföra problem på lokalgatan. Det finns dock goda möjligheter att utvidga kömagasin inne på anläggningen.

Lövsta ÅVC har av en föråldrad grundstruktur med flöden av kunder och tung trafik på samma ytor. Detta kan ge en ökad risk för kollisioner och ett rörigt intryck. Då krav i de nya tillstånden avseende buller skärpts, pågår utredning om det krävs ytterligare bullskyddande åtgärder (plank) för att kunna vidhålla öppettider under söndagar. Dessa plank skulle även bidra till insynsskydd. Beräknad utgift på ca 1 mnkr.

Det nya tillståndet medför även utredningskrav avseende dagvattenhantering vilka kan medföra att förändringar av nuvarande rening krävs.

I anslutning till Lövsta ÅVC finns en yta för mottagning och flisning av ris till biobränsle. Flisning görs med mobil anläggning med nuvarande flöde totalt ca 100 timmar om året. Under 2008 kompletterades mottagningen med en ficka för omlastning av komposterbart trädgårdsavfall. Genom denna ficka har 1 100 ton material kunnat levereras till biologisk behandling via ett flöde som inte belastar huvudrampen.

Bromma återvinningscentral

Bromma ÅVC är belägen i direkt anslutning till Bromma flygplats med infart från Linta Gårdsväg via Kvarnbacksvägen. Anläggningen uppfördes 2007 och upptar en yta på ca 11 000 m². Under 2009 hanterades ca 15 700 ton avfall på anläggningen. Anläggningen har en hästskoformad ramp med 18 containerfickor och god separation mellan kunder och tunga fordon. Bromma ÅVC hanterar idag endast privatkunder.

Mark och tillstånd

Anläggningen har permanent bygglov. Markupplåtelse löper till 2011 med Luftfartsverket. I det nya avtalet mellan staden och LFV, som täcker hela flygplatsområdet, skrevs det in att marken för Bromma ÅVC bryts ut 2011 och återgår till staden. Detta innebär att marken kan arrenderas direkt från Exploateringskontoret. Det har inte indikerats på att marken behöver nyttjas till annan verksamhet så länge flygplatsen är i drift. Tillstånd för drift av Bromma ÅVC enligt miljöbalken löper tills vidare och är mängdbegränsat till 20 000 årston. Under 2009 togs ca 15 700 ton emot vilket ger mindre än 25 % marginal



till tillståndstaket. Då även en mindre utökning av tillståndet kan ta tid bör denna process påbörjas för att inte riskera att gränsen överskrids.

Skick

Anläggningen är nybyggd och i gott skick. Inga större åtgärder förväntas behöva göras inom de närmsta åren, utöver löpande underhåll och vissa anpassningar till förändringar i fraktionsindelning.

Kapacitet och utvecklingsmöjligheter

Den unika lösningen med möjlighet att parkera och kärra avfallet har väl svarat upp till förväntningarna och anläggningen klarar redan idag en högre genomströmning än vad som förväntats. Köbildning har dock noterats vid enstaka toppar på 2 000 fordon per dag. Åtgärder för att ytterligare förbättra flödet påverkas i viss mån av närheten till flygplatsen. Hantering av ris och trädgårdsavfall i ett separat flöde via sorteringsplattor eller fickor vilket man normalt strävar efter på moderna ÅVC:er är begränsad då större mängder brännbart material inte får förvaras löst så nära landningsbanan. En sådan slinga är förmodligen möjlig att etablera öster om anläggningen men i mindre omfattning än motsvarande hantering på Lövsta ÅVC.

Utöver detta kan omdisponering av fraktioner och eventuell placering av mottagning av material för återbruk förbättra flödet.

Det finns idag mark i anslutning till anläggningen som är möjlig att expandera på om behov skulle uppstå i framtiden. Den är dock inte säkrad med avtal.



A rampen på Bromma ÅVC

En viktig faktor för anläggningens kapacitet är korsningen Kvarnbacksvägen och Linta Gårdsväg. I rusningstid kan det vara svårt att ta sig ut från Linta Gårdsväg på Kvarnbacksvägen. I samband med etablering av återvinningscentralen genomfördes flera åtgärder, lokalgatan förseddes bl.a. med en extra svängande fil och en separat gång- och cykelväg. Nyttjandet av lokalgatan har dock förändrats efter återvinningscentralens uppförande, industri har ersatts med handels- och tjänsteföretag. Analys av trafikflödet i korsningen kommer behöva göras som del i ett eventuellt utökat tillstånd.

Östberga återvinningscentral

Östberga ÅVC ligger vid Bussens väg 2, infart från Sockenvägen. Anläggningen upptar en yta på ca 6 000 m² och uppfördes 1986. Under 2009 hanterades ca 15 000 ton avfall på anläggningen. Anläggningen har en enkelsidig ramp med 12 containerfickor. Östberga ÅVC tar endast emot privatkunder.

Mark och tillstånd

Marken upplåts av trafikkontoret och nuvarande tillstånd löper till september 2010. En förlängning till 2014 bedöms inte vara något problem. Anläggningen har ett tillfälligt bygglov som löper till 2014.

Anläggningen är äldre än miljöbalken men tillstånd har enligt direktiv sökts i efterhand för befintlig anläggning. Tillståndsprocessen påbörjades 2005 och

tillstånd erhöles oktober 2009 detta löper till 2010-10-27 och medger hantering av 33 000 årston avfall.

Länsstyrelsen har bedömt att de inte kan medge längre tillstånd beroende på att området är enligt gällande generalplan definierat som vägreservat. Någon förändring av Huddingevägen är inte planerad inom överskådlig framtid. Stadsbyggnadskontoret beslutade i mars 2010 att upphäva gällande generalplan. En förnyad tillståndprocess för att säkerställa tillstånd till 2014 pågår. Om anläggningen kan finnas kvar efter exploateringen av Årstafältet är i nuläget oklart. Kontoret verkar för att Östberga ÅVC ska kunna utvecklas till en modern anläggning för en fortsatt drift även efter 2014.



Östberga ÅVC 2006

Skick

Anläggningen har byggts om i omgångar sedan uppförandet, senast 2005 då kömagasinet byggdes ut och förråd för elavfall byggdes. Anläggningen i sin nuvarande utformning är i relativt gott skick. De delar som behöver ses över är i första hand belysningsstolpar. Större delen av rangerytan behöver nytt slitlager asfalt och dagvattenhanteringen behöver ses över, total kostnad ca 2 mnkr. Dessa åtgärder är delvis avhängiga utfallet av utredning om drift efter 2014. Utfarten kommer att byggas om under 2010 på grund av etablering av en dagligvarubutik på andra sidan av Bussens väg.

Kapacitet och utveckling

Anläggningen är trång men har en relativt bra separation mellan kunder yrkesfordon. Den begränsade ytan gör det dock svårt att utveckla sortering i fler fraktioner och återbrukinsamling. Om anläggningen kan avlastas med trädgårdsavfall, se Högdalen 2, bör det ha en positiv effekt på flödet under belastningstoppar. Lokaliseringen relativt centralt men i direkt anslutning till större väg är fördelaktigt. Förvaltningen avser utreda i samverkan med Stadsbyggnadskontoret och Exploateringskontoret möjligheten och eventuella former för fortsatt drift efter exploateringen av Årstafältet. Svårigheten att hitta ersättningsplatser för anläggningen gör att det vore önskvärt att uttömma möjligheterna att driva anläggningen vidare även om det kräver någon form av avskärmning eller inbyggnad.

Om det konstateras att det inte är möjligt att fortsätta driften efter 2014 och anläggningen ska ersättas bör tomt identifieras under 2010 för att tillståndprocessen ska hinna genomföras. En etablering som har möjlighet att ersätta Östberga ÅVC:s upptagningsområde kan antas ställa krav som medför att anläggningen behöver byggas i en industrihall. En åtgärd som medför betydligt högre utgifter än traditionella anläggningar (mer än dubbling).

Vantörs återvinningscentral

Vantörs ÅVC är belägen i Högdalens industriområde på Kvicksundsvägen 16. Anläggningen upptar en yta på ca 7 000 m² och uppfördes år 2000. Under 2009 hanterades ca 35 000 ton avfall på anläggningen. Anläggningen har en betydande del verksamhetsavfall. Vantör ÅVC är liksom Bromma ÅVC byggd med väderskyddad mottagningsyta men delar problematiken med kundfordon på rangerytor med Lövsta ÅVC.

Mark och tillstånd

Dåvarande Renhållningsförvaltningen ansökte om detaljplanering av området 2005. En process som slutfördes under 2009. Området är nu detaljplanerat för teknisk försörjning och avfallshantering.

Detta medför att nuvarande tillfälligt bygglov som löper till 2013 kan ersättas med ett permanent. Ansökan om permanent bygglov lämnades in januari 2010, ärendet är ännu inte slutbehandlat.

I samband med planprocessen har även arrenden för området förhandlats om. Vantör ÅVC uppfördes i samband med avveckling av dåvarande SKAFAB:s verksamhet i södra Hammarbyhamnen, bl.a. som ersättning till den

mottagningsanläggning (Brädgården) som fanns där. ÅVC Vantör var placerad insprängd i ett arrende för SITA Sverige AB. Det ursprungliga arrendet för ÅVC:en har dock aldrig varit tillräckligt och ytterligare mark har fått hyras av SITA. Denna mark kommer nu att kunna arrenderas direkt av Exploateringskontoret och anläggningen har kunnat avgränsas från SITAs verksamhet.

Miljötillståndet för ÅVC Vantör medger hantering av 40 000 årston och löper t.o.m. 2012. Mottagen mängd 2009 var ca 35 000 ton men under 2007 tangerades dock tillståndsgränsen. I samband med ansökan om tillståndförlängning bör även mottagningsmängderna ökas.



Vantörs återvinningscentral från skorstenen på Högdalenverket

Skick

Anläggningen är hårt belastad och slits därefter. Betongstrukturer renoverades 2007 och under året kommer takkonstruktionen ses över. Personalbyggnad som tidigare saknats uppfördes 2008-2009 och är i nyskick. Utredning pågår om närheten till högspänningsledningen gör att hantering av brandfarligt avfall måste förändras eller byggas om.

Kapacitet och utveckling

Anläggningen är hårt belastad och har en stor del verksamhetsavfall och befinner sig i stort sett i taket på tillståndet. Det finns några begränsande faktorer som gör det svårt att höja kapaciteten i betydande omfattning utan kostsamma åtgärder.

Över del av tomten löper en 220 kV högspänningskabel. Brännbart material får inte förvaras i närheten av eller under kabeln. Svenska Kraftnät avser att öka spänningen på kabeln till 400 kV, förmodligen från 2018. Skyddsavståndet ökar då vilket ytterligare försvårar driften, framförallt hanteringen av brandfarligt avfall för vilket skyddsavståndet då blir 80 m. En kulvertering av kabeln skulle underlätta fortsatta drift av anläggningen betydligt. Då 400 kV kabeln även påverkar andra verksamheter i området finns det skäl för att förorda en sådan lösning.

Den gemensamma infarten till återvinningscentralen och SITAs område ligger klämd mellan ett järnvägsområde och Högdalens förbränningsanläggning. Under hög belastning på anläggningen riskerar väntkön att blockera infarten till SITA och anläggningens egna transporter. Det är inte realistiskt att bredda infarten så större kundflöden måste i framtiden lösas genom större kömagasin inne på anläggningen och högre genomströmning. Infarten planeras bli försedd med avskiljd gångbana under 2010.

Anläggningen saknar väderskyddad förvaring av elavfall för vilket TK i dagsläget är beroende av möjligheten att hyra plats av SITA. Likaså saknas rangerings ytor för 24 meters ekipage, det finns inte plats på anläggningen för att lasta ett lastbilssläp.

I samband med ny detaljplan har ytterligare mark mellan SL och ÅVC:en kunnat säkras. Möjligheten att nyttja denna yta som utökat kömagasin samt möjliggöra infart med 24 meters ekipage utreds. Utgiften uppskattas till 5 mnkr

Åtgärder för att öka genomströmningen och förebygga väntköer samt öka separationen mellan kunder/kundfordon och rangering utreds. Ett utvecklingsprojekt som diskuteras är avlastning i form av separat mottagningsplats för ris och trädgårdsavfall.

Vanadisberget återvinningscentral

Vanadisberget ÅVC är belägen i ett större bergrum med infart från Cedersdalsgatan. Anläggningen upptar en yta på ca 3 000 m² och togs i drift år 2005. Anläggningen tar i anspråk mindre än ¼ av ytan i bergrummet. Övriga ytor är uthyrda till externa parter. Anläggningen hanterade under 2009 ca 4 000 ton avfall. I Vanadisberget tas endast emot avfall från privatpersoner.

Mark och tillstånd

Vanadisberget ÅVC är upphandlat som en funktionsentreprenad. Det är en C-anläggning d.v.s. eftersom anläggningen hanterar under 10 000 års ton krävs endast anmälan till Miljöförvaltningen och ej tillstånd från Länsstyrelsen. Som funktionsentreprenör är LLAB ansvarig för anmälan.

Bergrummet ägs av staden och upplåts av trafikkontoret till ett fastighetsbolag med vilka LLAB har hyresavtal. Upplåtelsen löper till 2017 och måste sägas upp för omförhandling senast 2014. Avtalet med LLAB löper ut 2011, ny upphandling bör genomföras senast under första kvartalet 2011.



Vanadisbergets ÅVC 2006

Skick

Utöver fastigheten har anläggningen enklare konstruktioner vilka ersätts löpande och ingår i funktionskravet, den vitkalkning av väggarna som gjordes för att lysa upp kan behövas förbättras. Omprofilering av skyltar kommer ske under 2010, beräknas kosta ca 150 kkr.

Kapacitet och utveckling

Nuvarande utformning av anläggningen har en inbyggd begränsning då rangering utförs på samma ytor som kundfordonen rör sig. Detta kan inte göras samtidigt. Med nuvarande tillströmning kan behållarna normalt bytas efter öppettiden. För att möjliggöra byte av behållare när kunder är inne på anläggningen behövs en betydande ombyggnad. Detta kräver att större delar av bergrummet görs tillgängliga för ÅVC-verksamhet. Om anläggningen expanderar bör även

möjligheten att förbättra ergonomin, akustiken och möjligheten att nå anläggningen till fots utredas.

Vid driftstarten av anläggningen begränsades öppettiderna för att inte riskera att störa trafiken på Cedersdalsgatan. Efter fem års drift kan konstateras att den risken är minimal.

Utvecklingsprojekt

Återbruk

Som ett led i att minska mängden avfall samt öka nyttjandegraden har TK över åren gjort olika försök med mottagning av material till återbruk/återanvändning. Dessa har haft varierande utfall, ibland har dessa lett till nedskräpning och material av mycket låg kvalitet samlats in. Mest framgångsrikt har varit insamling av kläder vilket sker på samtliga ÅVC:er i samarbete med Myrorna. En betydande del av de kläder som Myrorna samlar in i Stockholm kommer via ÅVC:er - ca 6 000 ton under 2009. Myrorna har även uttryckt ett intresse av utökat samarbete på Sättra ÅVC när den etableras då den ligger några minuter från Myrornas centrallager.

Försök med insamling av möbler för återbruk genomförs på Bromma ÅVC och kommer utvärderas under våren 2010.

Andra metoder som studeras är bl.a. ett uppmärksammat projekt i Göteborg med en Kretsloppspark där man samlat flera secondhand-butiker i anslutning till en ÅVC. Modellen kräver dock betydande ytor, i Göteborg 35 000 m², vilket är svårt att lösa på befintliga anläggningar med undantag av Lövsta.

Sättra återvinningscentral

Sättra ÅVC är planerad att etableras på Strömsättravägen, i Sättra industriområde. Anläggningen har en yta på ca 7 000 m². Anläggningen är tänkt att täcka behovet i sydvästra delen av staden, det område som tillsammans med Järva har längst till en ÅVC i dagsläget. Anläggningen kommer även avlasta framförallt Östberga ÅVC.



Lokalisering AVC Sättra

Mark och tillstånd

Tillståndsprozess för anläggningen inleddes 2006 och tillstånd erhöles sommaren 2009. Tillståndet överklagades till Miljöödomstolen där ärendet ännu inte har behandlats. Tillståndet medger hantering av 33 000 ton avfall per år. Tillfälligt bygglov för anläggningen erhöles 2007 och gäller till 2018. Marken arrenderas av Fortum Distribution med löpande avtal. Planförhållanden är teknisk försörjning.

Högdalen 2

Under detaljplanearbetet med området Örby 4:1 i Högdalen reserverades även områden öster om förbränningsanläggningen för teknisk verksamhet, stadsgasanläggning, tankstation för biogas mm. Trafikkontoret inkom då med begäran om markanvisning i enligt med ärende dnr T2007-513-03442 för att möjliggöra eventuell etablering av förbehandlingsanläggning för matavfall, tvätthall mm.

Då detaljplanen är fastställd finns nu mark tillgänglig för exploatering, ca 12 000 m². Arbete med lokalgata har påbörjats och förslag på arrenden tagits fram i samråd med Exploateringskontoret. Som en del i exploateringen av området ska arrendatorerna delfinansiera en lokalgata med ca 3 mnkr. Återstoden av totalutgiften på ca 9 mnkr bärs av Stockholm Gas som tilldelats mark för stadsgasanläggning.

Kontoret undersöker om marken i avvaktan på beslut om eventuell förbehandlingsanläggning kan nyttjas för att avlasta återvinningscentralerna. Mycket av de åtgärder som skulle göras vid etablering av mottagning för trädgårdsavfall kan tillgodogöras även vid eventuell senare etablering av förbehandlingsanläggning.

Det har konstaterats att hantering av trädgårdsavfall i container stoppar upp flödet på traditionella återvinningscentraler. Under högsäsong kommer stora lass som är omständiga och tar lång tid för brukarna att hantera vid avlastning i container. Dessutom är det vanligt att brukare kommer med bara trädgårdsavfall och då är det fördelaktigt att ha separata flöden eller anläggningar för hantering av detta material löst. Exempel är Sörabs anläggning i Sollentuna (Kronåsen) motsvarande hantering utreds även i Tyresö och Lidingö.

En mottagningsplats för trädgårdsavfall kan göras betydligt mindre komplex än en ÅVC. I princip en inhägnad asfaltplan med dagvattenhantering där materialet kan högas i väntan på mobilt flisverk. Trädgårdskompost och jord kan med fördel omlastas i betongfickor. Uppskattad investering för en enklare anläggning är ca 12 mnkr.

Då trädgårdsavfall har tydliga säsonger skulle öppethållandet av anläggningen kunna anpassas efter dessa.

En anpassad mottagningsplats skulle ge en snabbare och enklare hantering för brukarna samt avlasta återvinningscentralerna i Vantör och Östberga. Flödet förbättras för dessa anläggningar som hanterar mer komplext avfall och kapacitet i form av tillståndsgiven mängd frigörs.

Modernisering Lövsta

Den avstädnings och marksanering av Lövstaområdet som pågår, bör slutföras under 2010. När detta är klart finns ytor i skick att nyttja för teknisk verksamhet att tillgå. Lövstaområdet arrenderas löpande av Exploateringskontoret. Planförhållandet är teknisk försörjning men också utpekad som utredningsområde i Översiktsplanen.

Bostadsbebyggelsen har kommit allt närmare Lövstaområdet vilket ställer större krav på bullerdämpning av verksamheterna. Lövsta ingår sedan 2009 i östra mälarens vattenskyddsområde vilket ökar kraven på verksamheten och motivationen att väderskydda hanterings ytor blir större.



Området nord väst om befintlig ÅVC med naturliga höjdskillnader som skymmer buller och insyn är fördelaktig lokalisering för eventuell framtida anläggning. Då finns även möjligheten att återanvända den ursprungliga förbränningsanläggningen som del i ny ÅVC. Om ny anläggning byggs parallellt med befintlig kan driften pågå oavbrutet.

Lövsta är i dagsläget den enda plats som ger möjlighet till det utrymme som krävs för lösningar av typen Kretsloppspark, där flera olika återbruksaktörer finns att tillgå.

Då Lövsta ÅVC saknar väderskydd, har en layout med trafikströmmar som korsar varandra samt svårigheter med att klara bullerkraven ser Trafikkontoret att det vore av värde att utreda möjligheten att bygga om till en modern anläggning. Anläggningen skulle då ha väderskyddade mottagningsytor och bättre avskärmning som kan fungera även på lång sikt i ett tätare bebyggt närområde.

Utgiften för en ny anläggning uppskattas till 45 mnkr och mer, beroende på eventuellt återbruk och ambitionsnivå för avskärmning m.m.

Mini ÅVC

Mindre anläggningar som komplement till kompletta anläggningar har tidigare delvis utretts i samband med miljömiljardsprojektet "Kvarternära insamling". Det kommer även fortsättningsvis analyseras, bland annat i samband med program för Norra Djurgårdsstaden.

Trafikkontorets förslag

Att rapporten läggs till handlingarna

Slut